

Deväť faktov, ktoré by sme mali vedieť o pôstnom období

Branislav Krasnovský

4. marca 2021 ✝ Cirkev

Začiatok pôstu je pre katolíkov výnimočným obdobím. Čas súvisiaci so 40-dňovým pôstom Pána Ježiša na púšti slúži ako duchovná príprava na Veľkú noc. Tu je 9 faktov, ktoré by sme mali vedieť o pôstnom období:

1. Pôstna prax sa riadi príkladom, ktorý uviedol Božský Spasiteľ. Ako čítame v Biblii: „1 Potom Duch vyviedol Ježiša na púšť, aby ho diabol pokúšal. 2 A keď sa štyridsať dní a štyridsať nocí postil, napokon vyhladol. 3 Tu pristúpil pokúšiteľ a povedal mu: „Ak si Boží Syn, povedz, nech sa z týchto kameňov stanú chleby.“ 4 On odvetil: „Napísané je: – Nielen z chleba žije človek, ale z každého slova, ktoré vychádza z Božích úst.“ (Mt 4,1-4)

2. V 2. storočí nášho letopočtu bol na Veľkú noc dvojdňový pôst. 40-hodinový pôst na Veľký piatok a Veľkú sobotu sa vzťahoval na 40-dňový pôst Ježiša v púšti. Skutočný 40-dňový pôst bol zavedený v 4. storočí. 40-dňová lehota sa v skutočnosti zvyčajne striktne nezohľadňuje.

3. Pôstne obdobie je obdobím pokánia. Podľa štvrtého prikázania Cirkvi by veriaci mali „dodržiavať predpísané pôsty, zdržiavať sa konzumácie mäsa a zdržiavať sa pôstnych hier.“ Zákaz účasti na hrách, ktorý platí počas celého pôstu, slúži na získanie duchovnej slobody.

4. V rámci Kódexu kánonického práva z roku 1917 existovali tri typy pôstu. Kvalitatívny pôst (bez mäsa) platil všetky piatky. Rýchly pôst – kombinácia kvantitatívneho a kvalitatívneho pôstu platila na Popolcovú stredu, pôstne piatky, Štedrý večer, Svätodušné sviatky, 7. decembra a na Suché dni. Od pondelka do štvrtka v pôstnom období už tiež neexistovala záväzná prax čisto kvantitatívneho pôstu. V tom čase bolo povolené iba jedno jedlo na zasýtenie a mohlo obsahovať mäso.

5. V súčasnosti platia spoločne na Popolcovú stredu a Veľký piatok spoločne kvalitatívne (bez mäsa) a kvantitatívne rýchle pôsty (jedno jedlo, dve ľahké jedlá). Naopak v pôstne piatky, rovnako ako v iné piatky, existuje iba povinnosť zdržať sa konzumácie mäsa. Výnimkou sú piatky, keď sa slávnosť koná (tento rok napríklad sviatok svätého Jozefa naplánovaný na 19. marca). Kvantitatívny pôst sa vzťahuje na veriacich od 18 do 60 rokov. Kvalitatívny pôst všetkých veriacich od 14 rokov bez hornej hranice.

6. V piatok platí výnimka pre tých, ktorí sa stravujú v zariadeniach spoločného stravovania, kde sa nedodržiavajú cirkevné predpisy a pre tých, ktorí si nemôžu vybrať jedlo a musia jesť to, čo je k dispozícii. Každý, kto má výhody z dišpenzu, musí vykonať „náhradný“ úkon – napríklad modliť sa za pápežove úmysly a rozdávať almužny. Táto výnimka sa nevzťahuje na Popolcovú stredu a Veľký piatok. Počas týchto dvoch dní nemôžu veriaci získať individuálny dišpenz od farára. Je tiež potrebné pripomenúť, že osobitná výnimka z povinnosti dodržiavať pôstne predpisy sa vzťahuje aj na chorých.

7. Pôst sa nemôže obmedziť iba na to, že sa človek zdržiava jedla a má nesprávny postoj k blížnemu. Ako čítame v Knihe Izaiáša: „3 *Prečo sa postíme, a nevidíš, umŕtvujeme sa, a nezbadáš?! A v deň svojho pôstu splňate si túžbu a prenasledujete svojich robotníkov* 4 *Hľa, pre škriepky a hádky sa postíte a hriešne bijete pästou! Nepostite sa ako po dnešný deň, aby na výsosti vyslyšali váš hlas.* 5 *Či takýto je pôst, ktorý sa mi ľúbi? Má sa človek umŕtvovať celý deň? Vykrúcať si dookola hlavu a vrecovinou i popolom si ustielať? Či toto nazveš pôstom a dňom milým Bohu?* 6 *Či nie to je pôst, ktorý sa mi ľúbi, keď rozviažete zväzky zločinné a roztvoríte zvierajúce putá, prepustíte zlomených na slobodu a rozlámete každé jarmo?* 7 *Či nie, keď lámeš chudobným svoj chlieb, potulných bedárov zavedieš do domu, ak vidíš nahého, zaodeješ ho a pred svojím telom sa neskrývaš?* 8 *Vtedy ako zora vypukne ti svetlo a uzdravenie ti náhle vyklíči: bude ťa predchádzať tvoja spravodlivosť a Pánova sláva uzavrie tvoje rady.* 9 *Vtedy budeš volať a Pán odpovie, budeš kričať a riekne: „Hľa, tu som!“ Keď odstrániš sprostred seba jarmo, kývanie prstami a reči zločinné* 10 *a ponúkneš hladnému svoj súcit, ubitú dušu nasýtiš: vyjde vo tme tvoje svetlo a tvoja temnosť bude ako poludnie.“*

8. Kto sa postí okázalo, aby sa ukázal ľuďom, stráca zásluhy. Pretože, ako učí Pán Ježiš: „1 *Dajte si pozor a nekonajte svoje dobré skutky pred ľuďmi, aby vás obdivovali, lebo nebudete mať odmenu u svojho Otca, ktorý je na nebesiach.* 2 *Keď teda dávaš almužnu, nevytrubuj pred sebou, ako to robia pokrytci v synagógach a po uliciach, aby ich ľudia chválili. Veru, hovorím vám: Už dostali svoju odmenu.* 3 *Ale keď ty dávaš almužnu, nech nevie tvoja ľavá ruka, čo robí pravá,* 4 *aby tvoja almužna zostala skrytá. A tvoj Otec ťa odmení, lebo on vidí aj v skrytosti.* 5 *A keď sa modlíte, nebudte ako pokrytci, ktorí sa radi postojacky modlievajú v synagógach a na rohoch ulíc, aby ich ľudia videli. Veru, hovorím vám: Už dostali svoju odmenu.* 6 *Ale keď sa ty ideš modliť, vojdí do svojej izby, zatvor za sebou dvere a modli sa k svojmu Otcovi, ktorý je v skrytosti. A tvoj Otec ťa odmení, lebo on vidí aj v skrytosti.* 7 *Keď sa modlíte, nehovorte veľa ako pohanovia. Myslia si, že budú vypočutí pre svoju mnohovravnosť.“* (Mt 6, 1-8) 8 Nenapodobňujte ich; veď váš Otec vie, čo potrebujete, prv, ako by ste ho prosili.

Okrem toho, že sa zdržiavame jedla, patria medzi pôstne praktiky aj modlitby a almužny. Podľa slov Krista Pána sa to nemôže prejaviť ani charakterizovať prázdnyimi rečami. Pravá modlitba vychádza zo srdca a smeruje k Bohu. (Mt 6, 5-8)

9. To isté čo pre pôst a modlitbu, platí aj pre almužnu, ako vidieť z vyššie uvedenej citácie. (Mt 6,3-5)

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/devat-faktov-ktore-by-sme-mali-vediet-o-postnom-obdobi/>